

فرم طرح دوره دوس نظری و عملی

(Course Plan)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشکده: پزشکی گروه آموزشی: گروه فارماکولوژی و علوم تشریح نام درس: علوم تشریح گوارش نیمسال اول: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و شماره درس: علوم تشریح گوارش ۵۱۱۱۰۸-۵۱۱۱۰۶	رشته و مقطع تحصیلی: دکترای حرفه ای
روز و ساعت برگزاری:	محل برگزاری: دانشکده پزشکی
تعداد و نوع واحد (نظری/عملی): ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری ۰/۵ واحد عملی)	
دروس پیش نیاز: مقدمات علوم تشریح	
نام مدرسین: دکتر فاطمه رحیمی عنبرکه	نام مسئول درس: دکتر فاطمه رحیمی عنبرکه
آدرس دفتر: پردیس-دانشکده پزشکی-طبقه سوم- اتاق ۳۲۳	تلفن و روزهای تماس: همه روزه
آدرس Email: Rahimif2@nums.ac.ir	

توصیف کلی دوره: در برنامه آموزش پزشکی عمومی، دروس علوم تشریح به عنوان یکی از دروس مهم پایه مطرح است. فراگیری دقیق علوم تشریح بدن انسان توسط دانشجویان پزشکی لازمه درک تغییرات وضعیت بدن از یک موقعیت فیزیولوژیک به یک موقعیت پاتولوژیک می‌باشد. درس علوم تشریح گوارش به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختارهای میکروسکوپی و میکروسکوپی و تکامل دستگاه گوارش خواهد پرداخت و همچنین در زمینه درک، تجزیه و تحلیل اختلالات و بیماری‌های دستگاه گوارش دانشجویان را آماده می‌سازد. به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه گوارش نیز می‌پردازد.

هدف/اهداف کلی درس در ابعاد دانشی، نگرشی و مهارتی:

- دانشجو بایستی در پایان دوره ساختمان میکروسکوپی و میکروسکوپی عناصر تشریحی دستگاه گوارش و غدد ضمیمه و نیز تکوین طبیعی دستگاه گوارش و غدد ضمیمه دستگاه گوارش را بشناسد، به میزانی که برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات دستگاه گوارش آماده گردد.
- این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه گوارش و غدد ضمیمه می‌پردازد.
- تشخیص ساختارهای سیستم گوارش بر روی مولاژ، کاداور و میز تشریح الکترونیک

* اهداف اختصاصی (ویژه) درس در سه حیطه دانشی، نگرشی و مهارتی:

- فراگیر در مراحل مختلف تدریس در بحث‌های گروهی فعالانه شرکت می‌کند.
- فراگیر در یادگیری این درس به سایر دانشجویان، تشویق و ترغیب گردد.
- فراگیر در تمام مراحل مختلف تدریس با حرکات سر و برقراری ارتباط چشمی نسبت به موضوع درس توجه نشان دهد.
- فراگیر خود را نسبت به شرایط برگزاری کلاس و رفتار سایر هم‌کلاسی‌ها مسئول بداند.
- فراگیر مقررات کلاس را رعایت کند.
- فراگیر به مطالعه هر مبحث قبل از آغاز کلاس علاقه مند شود.

- (۷) فراگیر به نظرات انتقادی دیگران احترام بگذارد.
- (۸) آناتومی سطحی، بالینی و ماکروسکوپی و میکروسکوپی حفره دهان، زبان، حلق و غدد بزاقی و مجاورات غدد را شرح دهد.
- (۹) موقعیت و مجاورات مری و آناتومی بالینی مرتبط با مری را نام ببرد.
- (۱۰) انواع تقسیمات حفره شکم و لندمارک های مرتبط با موقعیت های احشای شکمی را از روی بدن نشان دهد.
- (۱۱) عضلات دیواره شکم و اتصالات آن ها و نکات بالینی دیواره شکم را شرح دهد.
- (۱۲) صفاق جدارى و احشایی را شرح دهد.
- (۱۳) آناتومی سطحی، بالینی و ماکروسکوپی و میکروسکوپی معده، دئودنوم، ژوژنوم، ایلئوم و کولون را شرح دهد.
- (۱۴) آناتومی سطحی، بالینی و ماکروسکوپی و میکروسکوپی غدد بزاقی، کبد، کیسه صفرا و پانکراس را شرح دهد.
- (۱۵) تکامل و چرخش لوله گوارش و غدد ضمیمه را توضیح دهد.
- (۱۶) با کمک استاد و سایر دانشجویان نکات بالینی و تصاویر رادیولوژی تهیه شده از بخش های مختلف لوله گوارش را تفسیر کند.
- (۱۷) فراگیر قادر باشد با استفاده از میکروسکوپ، بافت شناسی لوله گوارش و غدد ضمیمه را عملاً تشخیص و توضیح دهد.
- (۱۸) بخش های مختلف لوله گوارش و غدد ضمیمه را در تصاویر CT Scan مشخص و تفسیر کند.
- (۱۹) روی میز تشریح الکترونیک، مولاژ و کاداور مطالب یاد شده را تشخیص دهد

* در خصوص اهداف شناختی میتوان از سوالات چندگزینه ای، جورکردنی، صحیح-غلط، تشریحی، کوتاه پاسخ، کامل کردنی،^۱ PMP و KF^۲ استفاده کرد. برای اهداف مهارتی می توان از آزمون های عملی مثل Log Book ، OSPE و پورتفولیو و مشابه آن استفاده کرد، در خصوص اهداف نگرشی می تواند از سوالات در قالب پرسشنامه نظرسنجی یا چک لیست مشاهده عملکرد استفاده کرد.

¹ Patient Management Problem

² Key Feature

³ Objective Structured Practical Examination

جدول زمان بندی ارائه (تقویم) درس: علوم تشریح گوارش نیمسال اول: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع	مدرس	آمادگی دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی حفره دهان	خانم دکتر رحیمی	
۲	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی و بالینی زبان، غدد بزاقی	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۳	دوشنبه	۸-۱۰	جنین شناسی و بافت شناسی حفره دهان	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۴	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی حلق ومری ، جنین شناسی و بافت شناسی حلق و مری	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۵	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی عضلات دیواره شکم، کانال اینگوئینال و صفاق	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۶	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی معدده و صفاق آن	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۷	دوشنبه	۸-۱۰	جنین شناسی و بافت شناسی معدده	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۸	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی روده باریک	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۹	دوشنبه	۸-۱۰	جنین شناسی و بافت شناسی روده باریک	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۱۰	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی روده بزرگ	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۱۱	دوشنبه	۸-۱۰	جنین شناسی و بافت شناسی روده بزرگ	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۱۲	دوشنبه	۸-۱۰	آناتومی ماکروسکوپی، سطحی و بالینی غدد ضمیمه شامل کبد و پانکراس	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل
۱۳	دوشنبه	۸-۱۰	جنین شناسی و بافت شناسی غدد ضمیمه شامل کبد و پانکراس	خانم دکتر رحیمی	مطالعه جلسه قبل

جدول ۲: زمان بندی ارائه برنامه درس عملی علوم تشریح گوارش نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مدرس	موضوع مبحث عملی	جلسه
خانم دکتر رحیمی	آناتومی عملی حفره دهان، زبان، غدد بزاقی آناتومی عملی حلق، مری دیواره شکم و کانال اینگوئینال روی مولاژ، کاداور و میز Z عملی آناتومی تشریح الکترونیک	۱
خانم دکتر رحیمی	آناتومی معده و روده باریک، روده بزرگ و صفق و عروق شکم روی مولاژ، کاداور و میز تشریح الکترونیک	۲
خانم دکتر رحیمی	آناتومی عملی کبد، پانکراس، طحال و عروق شکم روی مولاژ، کاداور و میز تشریح الکترونیک	۳
خانم دکتر رحیمی	تشخیص قسمت های مهم بالینی لوله گوارش و غدد ضمیمه در تصاویر رادیولوژیک	۴
خانم دکتر رحیمی	بافت شناسی عملی لب، کام نرم، زبان، مری و معده	۵
خانم دکتر رحیمی	بافت شناسی عملی دئودنوم، ژوژنوم، ایلئوم، آپاندیس و کولون	۶
خانم دکتر رحیمی	بافت شناسی عملی و بررسی ساختمان میکروسکوپی غدد بزاقی، کبد، پانکراس و کیسه صفرا	۷
اساتید و پزشکان داخلی یا فوق تخصص گوارش	حضور در بخش گوارش بیمارستان یا کلینیک (مواجهه زودرس)	۸

محل برگزاری کلاس عملی آناتومی و بافت شناسی: سالن تشریح دانشکده پزشکی (طبقه یک دانشکده پزشکی) - آزمایشگاه بافت شناسی (طبقه سه دانشکده پزشکی).
آموزش در کلاس های عملی آناتومی با استفاده از مولاژ، کاداور و میز تشریح الکترونیکی انجام خواهد گرفت.

منابع اصلی درس (فارسی و لاتین): (عنوان کتاب ، نام نویسنده ، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس- در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد).

- **Gray`s anatomy. latest edition**
- **Clinical anatomy for medical students. Richard Snell. latest edition**
- **Thieme: Atlas of Anatomy**
- **Grant`s dissector. latest edition**
- **Netter's atlas of human anatomy**
- **Anthony L. Mescher. Junqueira's Basic histology. 14th McGraw-Hill Education; Last edit.**

- بافت شناسی دکتر سلیمانی راد
- جنین شناسی لانگمن (چاپ جدید)

منابع فرعی درس:

- ۱- استفاده از نرم افزار Visible Body Anatomy and Physiology قرار گرفته شده در بخش تشریح سایت دانشکده
- ۲- نرم افزار Real Anatomy Software ، قرار گرفته شده در بخش تشریح سایت دانشکده
- ۳- استفاده از سایت <https://mrimaster.com> جهت بررسی آناتومی مقطعی و تصاویر MRI
- ۴- استفاده از میز تشریح الکترونیک در سالن تشریح
- ۵- استفاده از سایت ها و نرم افزارهای مختلف بافت شناسی مانند E-Histology از دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- ۶- <http://medsci.indiana.edu/junqueira/virtual/junqueira.htm>

رویکرد آموزشی: ترکیبی (حضور و مجازی)

روش تدریس:

- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی (رویکرد مجازی)
- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بصورت نمایشی (با بکار بردن بعضی از مولاژ ها در تدریس نظری)
- ایجاد گروههای همهمه (Buzz group)
- استفاده از طوفان مغزی یا بارش افکار (Brain storming)
- دانشجو محور (student-centered approach)
- تشکیل گروه های کوچک (Small Groups)
- مبتنی بر سناریو

وظایف فراگیران:

- حضور کاملا به موقع در کلاس
- رعایت نظم و احترام کلاس
- مطالعه مباحث هر جلسه قبل از کلاس
- شرکت در کلاس درس و حضور فعال در بحث ها
- انجام به موقع تکالیف محوله
- حضور فعال در بحث های گروهی خود (گروه های کوچک)
- آمادگی برای امتحان های تعیین شده در تاریخ مشخص

توانمندی مورد انتظار در پایان ترم

نام درس	توانمندی مورد انتظار	روش تدریس یا روش دستیابی به توانمندی ها	روش ارزشیابی و اطمینان از یادگیری توانمندی
علوم تشریح گوارش	۱. معاینه فیزیکی اندام ها و ارگان ها ۲. مهارت های تصمیم گیری، استدلال و حل مسئله ۳. مهارت تفسیر ابتدایی تصاویر نرمال رادیوگرافی، CT Scan و MRI	شروع کلاس با سناریوی بالینی ذکر مثال های بالینی ایفای نقش مواجه زودرس با حضور در بیمارستان	آزمون کتبی (تستی، کوتاه پاسخ و تشریحی محدود یا جور کردنی گسترده)، انجام پروژه و فعالیتهای دانشجویی شامل ساخت مولاژ، نقاشی و.. آزمون عملی

نحوه ارزیابی دانشجو و بارم مربوطه:

(هر استاد بسته به سیاست خود برای ارزیابی دانشجو می تواند مواردی را به این بند اضافه نماید).

آزمون نظری پایان ترم	۱۵ نمره
کوئیزها و تکلیف آموزشی	۴ نمره
نظم آموزشی	۱ نمره
آزمون های پایان ترم نظری و کوئیزها (اعم از تشریحی، صحیح غلط، چندگزینه ای، جور کردنی و استدلال بالینی) در سالن آزمون و بصورت الکترونیکی برگزار خواهد شد. در پایان هر آزمون، قابلیت آنالیز آزمون برای هر دانشجو وجود دارد.	
جمع	۲۰
آزمون عملی پایان ترم	۱۴ نمره
کوئیزها و تکلیف آموزشی	۴ نمره
نظم آموزشی	۲ نمره
جمع	۲۰
آزمون های پایان ترم عملی و کوئیزها (اعم از چهره به چهره و ایستگاهی) در سالن تشریح برگزار خواهد شد.	

سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس:

- در خصوص غیبت غیر موجه و بیش از حد مجاز مطابق با مصوبه شورای آموزشی دانشکده برخورد خواهد شد.
- برای هر جلسه غیبت غیر موجه ۰/۲۵ از نمره نهایی کسر می گردد.
- حضور دانشجویان حداقل ۵ دقیقه قبل از شروع کلاس درس الزامی می باشد و در صورت تکرار تاخیر، به ازای هر دو جلسه تاخیر، یک جلسه غیبت غیر موجه برای دانشجو در نظر گرفته می شود.
- غیبت دسته جمعی توسط کلیه دانشجویان کلاس، به معاونت آموزشی دانشکده اطلاع داده شده و با کسر ۲ نمره از نمره کل محاسبه می گردد.

سایر تذکرات مهم برای دانشجویان:

- حضور منظم در کلاس ها، بعلت وابستگی شدید هر محتوی کلاس و درس مربوطه برای کلاس ها و دروس بعدی دانشجو موظف است تکالیفی که در طول دوره مطرح می شود را انجام داده و ارائه نماید.
- دانشجو موظف است دروس را مطالعه و به پرسش های در کلاس پاسخ دهد.
- در صورت نیاز و تشخیص استاد کلاس جبرانی برای تکمیل مباحث برگزار خواهد شد.
- با اطلاع قبلی کوئیز اخذ خواهد شد.
- به افراد فعال در کلاس نمره تشویقی تعلق خواهد گرفت.
- دانشجو موظف است نسبت به وضعیت کلاس، شرایط هم کلاسی خود مسئولیت پذیر باشد.
- دانشجو موظف است احترام و نظم کلاس درس را رعایت کند.
- در صورت مشاهده یا گزارش موارد تقلب، دانشجو به معاونت آموزشی دانشکده ارجاع شده و در این خصوص، مطابق مقررات آموزشی دانشگاه عمل خواهد شد.